

Warszawa 28.05.2026

Recenzja pracy doktorskiej lek. Przemysława Adamskiego
„Obrót zewnętrzny u ciężarnych kobiet – analiza
wieloczynnikowa”

Rozprawa doktorska lek. Przemysława Adamskiego pt. „*Obrót zewnętrzny u ciężarnych kobiet – analiza wieloczynnikowa*” została wykonana pod kierunkiem dr hab. n. med. Katarzyny Stefańskiej w Katedrze Ginekologii, Położnictwa i Neonatologii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Przedstawiona do oceny praca dotyczy niezwykle aktualnego i ważnego zagadnienia współczesnego położnictwa, jakim jest zastosowanie obrotu zewnętrznego płodu (ECV – external cephalic version) u ciężarnych z położeniem miednicowym płodu oraz analiza czynników wpływających na skuteczność tej procedury i jej bezpieczeństwo. Tematyka pracy ma istotne znaczenie praktyczne, zwłaszcza w kontekście stale rosnącego odsetka cięć cesarskich w Polsce oraz obserwowanego ograniczenia doświadczenia położników w prowadzeniu porodów drogami natury z położenia miednicowego.

Autor bardzo szeroko i szczegółowo przedstawił tło kliniczne badanego zagadnienia. Wstęp rozprawy został opracowany starannie i świadczy o bardzo dobrej znajomości aktualnego piśmiennictwa światowego. Omówiono zarówno historię oraz techniczne aspekty obrotu zewnętrznego, jak również współczesne rekomendacje dotyczące kwalifikacji do procedury, przeciwwskazania, skuteczność i bezpieczeństwo ECV. Szczególnie wartościowe jest szerokie przedstawienie konsekwencji publikacji badania *Term Breech Trial* oraz wpływu tego badania na współczesną praktykę położniczą. Autor zwraca uwagę na paradoks współczesnego położnictwa – z jednej strony niemal całkowite odejście od porodów drogami natury w położeniu miednicowym, z drugiej zaś stale rosnący odsetek cięć cesarskich i związanych z

nimi powikłań matczyńskich. Należy podkreślić, że rozprawa nie ogranicza się wyłącznie do opisu samej procedury ECV, lecz stanowi szeroką analizę problemu położenia miednicowego płodu w kontekście współczesnej opieki okołoporodowej.

Na szczególne uznanie zasługuje również obszerne opracowanie dotyczące epidemiologii położenia miednicowego płodu, czynników ryzyka jego występowania oraz analizy aktualnych danych dotyczących skuteczności i bezpieczeństwa obrotu zewnętrznego. Autor umiejętnie zestawia dane pochodzące z licznych badań i metaanaliz, wykazując zdolność krytycznej analizy literatury. Cenne jest także omówienie modeli predykcyjnych skuteczności ECV oraz wskazanie czynników zwiększających prawdopodobieństwo powodzenia procedury, takich jak wielorództwo, większa ruchomość płodu czy odpowiednia ilość płynu owodniowego. Jednocześnie Autor słusznie podkreśla, że mimo dostępności modeli prognostycznych ich rutynowe wykorzystanie kliniczne nadal pozostaje ograniczone.

Cel pracy został jasno określony i dotyczył oceny wybranych parametrów matczyno-płodowych wpływających na skuteczność obrotu zewnętrznego oraz analizy wpływu procedury na stan noworodka i drogę porodu. Autor podjął również próbę odpowiedzi na niezwykle istotne klinicznie pytanie dotyczące bezpieczeństwa ECV w kontekście zasady *non-inferiority* wobec planowego cięcia cesarskiego. Tak sformułowany cel należy uznać za ambitny i mający istotną wartość praktyczną.

Materiał badawczy obejmował grupę 98 ciężarnych kobiet poddanych próbie obrotu zewnętrznego w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku, z czego analizie końcowej poddano 89 pacjentek, które urodziły w ośrodku macierzystym. Autor bardzo dokładnie opisał kryteria kwalifikacji do badania, sposób przeprowadzania procedury oraz zastosowane metody statystyczne. Niewątpliwym atutem pracy jest szczegółowy opis protokołu wykonywania ECV oraz uwzględnienie praktycznych aspektów procedury, takich jak stosowanie tokolizy, monitorowanie dobrostanu płodu czy postępowanie w przypadku przemijającej bradykardii płodu. Na uwagę zasługuje również zastosowanie odpowiednich metod analizy statystycznej, obejmujących testy Kruskala-Wallisa oraz Manna-Whitneya, poprzedzonych analizą danych z wykorzystaniem testu Grubbsa do eliminacji wartości odstających.

Wyniki pracy zostały przedstawione w sposób przejrzysty i logiczny. Autor potwierdził wysoką skuteczność obrotu zewnętrznego oraz wykazał zmniejszenie odsetka cięć cesarskich w grupie poddanej skutecznej procedurze ECV. Szczególnie istotne są wyniki dotyczące bezpieczeństwa noworodków – analiza nie wykazała negatywnego wpływu procedury na parametry noworodkowe, co pozostaje zgodne z aktualnym piśmiennictwem światowym oraz wynikami analiz Cochrane. Autor słusznie podkreśla, że ECV może stanowić bezpieczną metodę ograniczania liczby cięć cesarskich, co w realiach polskiego położnictwa ma znaczenie nie tylko kliniczne, ale również organizacyjne i ekonomiczne.

Na uwagę zasługuje także analiza odsetka porodów drogami natury po skutecznym ECV. Autor wykazał, że mimo skutecznego obrotu nadal utrzymuje się stosunkowo wysoki odsetek cięć cesarskich, szczególnie w grupie pierwiastek. Co istotne, doktorant sam zauważa, że wynik ten odbiega od części danych literaturowych i wymaga ostrożnej interpretacji. W pracy wskazano, że aż 76% kobiet rodzących cięciem cesarskim po skutecznym ECV stanowiły pierwiastki, co Autor określa jako wynik „zaskakująco wysoki”. Należy docenić krytyczne podejście doktoranta do własnych wyników oraz próbę wyjaśnienia tej obserwacji poprzez wskazanie zarówno ograniczonej liczebności grupy badanej, jak i specyfiki ośrodka charakteryzującego się wysokim odsetkiem cięć cesarskich. Pewien niedosyt budzi jednak brak bardziej szczegółowej analizy przyczyn wykonywania cięć cesarskich w tej grupie pacjentek. Interesujące byłoby szersze omówienie, czy obserwowany efekt wynikał głównie z czynników położniczych, ostrożniejszego postępowania klinicznego po przebytym ECV, czy też z lokalnych standardów prowadzenia porodu u pierwiastek. Wydaje się również, że analiza wskazań do śródporodowych cięć cesarskich mogłaby stanowić cenne uzupełnienie przedstawionych wyników.

Dyskusja wyników została przeprowadzona dojrzałe i w sposób świadczący o bardzo dobrym przygotowaniu naukowym doktoranta. Autor odnosi uzyskane wyniki do licznych publikacji światowych, wskazując zarówno na zgodność, jak i pewne różnice w stosunku do danych literaturowych. Na uwagę zasługuje fakt, że doktorant zachowuje krytyczne podejście do własnych wyników i dostrzega ograniczenia przeprowadzonego badania. W sposób prawidłowy podkreślono retrospektywny charakter analizy oraz stosunkowo niewielką liczebność badanej grupy, co może ograniczać możliwość uogólniania części wyników. Autor

trafnie zaznacza również potrzebę prowadzenia dalszych badań prospektywnych oraz wielośrodkowych.

Pewnym ograniczeniem pracy pozostaje brak długoterminowej obserwacji noworodków po procedurze ECV. Choć analiza parametrów okołoporodowych jest bardzo istotna, interesującym uzupełnieniem rozprawy mogłaby być ocena dalszego rozwoju dzieci poddanych ekspozycji na procedurę obrotu zewnętrznego. Warto również postawić pytanie, czy Autor rozważał analizę wpływu doświadczenia operatora wykonującego ECV na skuteczność procedury, zwłaszcza że w części teoretycznej wielokrotnie podkreślono znaczenie doświadczenia położnika dla powodzenia zabiegu.

Podsumowując, rozprawa doktorska lek. Przemysława Adamskiego stanowi wartościowe opracowanie naukowe o dużym znaczeniu praktycznym. Autor wykazał się bardzo dobrą znajomością literatury przedmiotu, umiejętnością planowania i przeprowadzenia badania klinicznego oraz właściwej interpretacji uzyskanych wyników. Praca wnosi istotny wkład do badań nad zastosowaniem obrotu zewnętrznego płodu i może przyczynić się do popularyzacji tej procedury w praktyce położniczej w Polsce.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W związku z tym rekomenduję przyjęcie pracy doktorskiej lek. Przemysława Adamskiego oraz dopuszczenie go do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

dr hab. n. med. Anna Scholz

Specjalista Położnictwa i Ginekologii

Specjalista Perinatologii

1885549